

dighet, blir og må bli et særskilt forfatningssspørgsmål. Et sådant krav er ikke logisk gitt i og med motsetningen: grunnlov — lov. Særskilte former for forfatningsforandringer har full berettigelse, selv om der ikke er adgang til nogen sådan efterprøvelse.“

Og saa gaar han videre og siger, at „det er et åpent spørsmål, hvor landets grunnlov ikke har tatt positivt standpunkt. De meget forskjellige løsninger fra land til land tyder ogsaa på, at der intet kan utledes av „sakens natur“ eller andre tåkede almenbetragtninger. Den meget forskjellige slagvidde, setningen har i de land, som har knessatt systemet, viser, at logiske deduksjoner, ut fra motsetningen: grunnlov — lov, ikke fører frem.“

Men hvilket positivt Standpunkt indtager da den danske Grundlov? Den indtager intet. Vil man fortolke den, vil man snarest komme til det Resultat, som Nellesmann kom til. Jeg har allerede søgt at paavise, at Grundlovens §§ 2 og 71 intet siger — det sidste indrømmer for øvrigt ogsaa Professor Berlin selv i sin Statsret Side 53 —, og at det samme gælder § 93 i Grundloven af 1915, vil fremgaa af de tidligere Udviklinger. Derimod kan man imod Højesterets Kompetence efter den danske Grundlov anføre, hvad Nellesmann anfører, med Tilføjelse af, at det i Almindelighed anerkendes, at hvis Grundlovens § 72 — § 70 i Grundloven af 1915 — ikke udtrykkelig havde udtalt, at Domstolene var berettiget til at paakende ethvert Spørgsmaal om Øvrighedsmyndighedens Grænser, vilde Domstolene trods alle Overvejelser om, hvad der ligger i den dømmende Magts Begreb, i Retsstatsens Begreb og i Sagens Natur, efter dansk Ret ikke have haft denne Myndighed blot overfor Administrationen. Da nu Domstolenes Kompetence overfor Administrationen selvfølgelig efter Sagens Natur er langt mere rimelig og nærliggende end overfor den samlede Lovgivningsmagt, og hin Kompetence altsaa ikke vilde blive anerkendt uden udtrykkelig Grundlovshjemmel, er det saa meget mere givet, at en saadan udtrykkelig Grundlovshjemmel maa kræves for, at Domstolene efter dansk Ret skal have Kompetence til at kunne erklære en i øvrigt gyldig vedtagen Lov for ugyldig eller grundlovsstridig.

Men en saadan Hjemmel findes ikke — tværtimod, der findes netop en Grundlovsbestemmelse, hvoraf man efter almindelig Lovfortolkning maa slutte, at Domstolene ikke har denne Kompetence, og

det er Bestemmelsen om de foreløbige Love i Grundlovens § 25, hvor det udtrykkelig slaas fast, at disse Love ikke maa stride mod Grundloven. Denne Bestemmelse om de provisoriske Love i § 25 vilde være overflødig, hvis den ikke netop betød, at den foreløbige Lovs Grundlovs-mæssighed her kan prøves af Domstolene; men den Omstændighed, at Grundlovens § 25 særlig fremhæver, at en foreløbig Lov ikke maa stride mod Grundloven, og særlig fremhæver, at Administrationens Afgørelse er undergivet Domstolens Fortolkninger, medens Grundloven ganske tier, hvor der er Tale om den almindelige Lovgivningsmagt, er efter almindelige Fortolkningsgrundsætninger et Udtryk for, at Domstolene netop ikke har faaet denne Kompetence tildelt efter den danske Grundlov.

Og hvorfor skulde dette Resultat egentlig være mærkeligt, rent bortset fra, at det samme Forhold altsaa findes i de fleste konstitutionelle Stater? Et Sted skal Magten jo ende, og, som Nellesmann skriver: „Men betragter man det som en Selvfølge, at der under Lovens Tavshed intet Korrektiv haves mod Myndigheds-overskridelser fra den dømmende Magts Side“ — og det maa jo de Herrer Matzen, Berlin og alle ærede Medlemmer, der har talt her, gaa ud fra — „ses det ikke, at der fra et begrebsmæssigt Synspunkt kan anføres noget imod, at ganske det samme Forhold antages at finde Sted med Hensyn til Lovgivningsmagten; naar Kongen og Rigsdagen i Forening giver en Lov, har den øverste Statsmyndighed i dette Anliggende handlet, og ingen anden Myndighed i Staten er berettiget til at frakende den foreliggende Lovgivningsakt Gyldighed, naar den ikke ved Forfatningsloven har faaet overdraget en saadan kontrollerende Myndighed.“

Saaledes skriver Nellesmann, og saaledes var jo ogsaa det ærede Medlem Hr. Zahles Grundbetragtning forleden Dag. Spørgsmaalet om Domstolenes Kompetence maa derfor efter dansk Ret besvares benægtende. Som Nellesmann tilføjer: „Det maa derfor fastholdes, at en sliq Prøvelsesret er en særlig politisk Opgave for Domstolene, der ikke med Nødvendighed tilfalder dem ifølge det konstitutionelle Monarkis Natur, men som i nogle Forfatninger af denne Art antages at tilkomme dem, i andre og flere derimod ikke.“

Ja, vil man saa sige — og har allerede enkelte ærede Medlemmer sagt —, vi indrømmer, at Spørgsmaalet efter positiv